

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Anna Rachocka
Protokolant:	Małgorzata Nagórska

po rozpoznaniu w dniu 09 lutego 2017 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

przeciwko (...) **spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o zapłatę

orzeka:

1) zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 329.075,43 (trzysta dwadzieścia dziewięć tysięcy siedemdziesiąt pięć i 43/100) złote wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od:

a) kwoty 11.735,43 zł od dnia 05 października 2013 r.,

b) kwoty 169.740,00 zł od dnia 08 października 2013 r.,

c) kwoty 147.600,00 zł od dnia 12 października 2013 r.,

w wysokości obowiązującej przed wejściem w życie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 1830) do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2) zasądza od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 11.331,00 (jedenaście tysięcy trzysta trzydzieści jeden) złotych tytułem kosztów procesu, w tym 7.200,00 (siedem tysięcy dwieście) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

3) nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Warszawie od pozwanego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 12.340,00 (dwanaście tysięcy trzysta czterdzieści) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty stosunkowej od pozwu poniesionej tymczasowo przez Skarb Państwa.

SSO Anna Rachocka

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 03 października 2015 roku powód (...) spółka z o.o. w W. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) spółki z o. o. w W. nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym kwoty 329.075,43 złotych wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 11.735,43 złotych od dnia 05 października 2013 roku do dnia zapłaty, od kwoty 169.740,00 złotych od dnia 08 października 2013 roku do dnia zapłaty, od kwoty 147.600,00 złotych od dnia 12 października 2013 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, iż powyższe stanowi wynagrodzenie za świadczone przez niego na rzecz pozwanego usługi marketingowe polegające na opracowaniu etykiet i opakowań dla projektu „(...)”, opracowaniu projektu budowy marki „(...)”, organizacji sprzedaży, obsłudze imprez wystawowych i promocyjnych. Wartość faktur wystawionych przez powoda podlega pomniejszeniu o cenę sprzedanego mu przez pozwanego towaru wskutek dokonanego potrącenia. Potrąceniu podlega jednak kwota niższa, niż wskazana przez pozwanego w fakturze. Wynika to z faktu wydania powodowi jedynie części zamówionego u pozwanego (...). Powód wezwał pozwanego do dobrowolnego spełnienia świadczenia. Pozwany nie spełnił żądania, co uzasadnia wystąpienie o zapłatę wierzytelności na drogę postępowania przed Sądem (pozew k. 2 – 5).

W dniu 25 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Gospodarczy XX Wydział Gospodarczy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty k. 67).

(...) spółka z o. o. w W. zaskarżył sprzeciwem opisany nakaz zapłaty w całości, wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł, że roszczenie dochodzone pozwem nie istnieje wskutek złożonego przez powoda w dniu 27 września 2013 roku oświadczenia o potrąceniu. Potrąceniu uległy wzajemne wierzytelności stron, w tym powoda - wynikające z dołączonych do pozwu faktur VAT. Wskutek dokonanej kompensaty to powód był zobowiązany wobec pozwanego do zapłaty kwoty 92,50 złotych (sprzeciw k. 71 – 72).

W odpowiedzi na powyższe powód podniósł, iż oświadczenie, na które powołał się pozwany w sprzeciwie nie jest skuteczne, albowiem w dacie jego złożenia wierzytelności obydwu stron nie były wymagalne. Polemizując ze stanowiskiem pozwanej spółki powód wskazywał, że z treści oświadczenia o potrąceniu wynika, że jest to czynność jednostronna, nie zaś – jak podał pozwany - umowa, zatem skutek z art. 498 k.c. nie nastąpił (protokół rozprawy k. 111 – 112).

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z o. o. w W. wykonał na rzecz (...) spółki z o.o. w W. usługi marketingowe polegające na opracowaniu etykiet i opakowań dla projektu „(...)”, opracowaniu projektu budowy marki „(...)”, organizacji sprzedaży, obsłudze imprez wystawowych i promocyjnych i wystawił z tego tytułu faktury VAT: (...) z 20 września 2013 r. na kwotę 129.150,00 złotych, (...) z 23 września 2013 r. na kwotę 169.740,00 złotych i (...) z 27 września 2013 r. na kwotę 147.600,00 złotych. Terminy zapłaty wierzytelności z tych faktur przypadały odpowiednio na dni: 04 października 2013 r., 07 października 2013 roku i 11 października 2013 roku (faktury VAT k. 14 – 16, okoliczności bezsporne).

W dniu 27 września 2013 roku (...) spółka z o. o. w W. wystawił na rzecz (...) spółki z o.o. w W. fakturę VAT nr (...) z tytułu sprzedaży (...) na kwotę 302.580,00 złotych (faktura VAT k. 17).

W dniu 27 września 2013 roku (...) spółka z o.o. w W. złożył oświadczenie o potrąceniu własnych wierzytelności wynikających z faktur VAT: (...) z 20 września 2013 r. na kwotę 129.150,00 złotych, (...) z 23 września 2013 r. na kwotę 169.740,00 złotych i (...) z 27 września 2013 r. na kwotę 147.600,00 złotych z wierzytelnościami (...) spółki

z o.o. wynikającymi z faktur VAT: FV nr (...) z 22 września 2013 r. na kwotę 144.002,25 złotych i FV nr (...) z 27 września 2013 r. na kwotę 302.580,00 złotych (oświadczenie o kompensacie k. 79).

(...) spółka z o.o. w W. wezwał (...) spółkę z o.o. w W. do zapłaty kwot wynikających z wystawionych za świadczone usługi faktur VAT pomniejszych o kwotę 117.414,57 złotych wynikającą z faktury VAT nr (...). W piśmie tym poinformował o dokonanym potrąceniu wzajemnych wierzytelności stron tj. z tytułu faktury VAT (...) na kwotę 129.150,00 złotych i faktury VAT (...) na kwotę 117.414,57 złotych tj. wartość faktycznie wydanego (...) (wezwanie do zapłaty z dnia 18 września 2015 roku k. 18).

Wobec tego, że zapłata nie nastąpiła, powód wystąpił na drogę postępowania przed tutejszym Sądem.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie twierdzeń powoda, którym pozwany nie zaprzeczył – art. 230 k.p.c. w zw. z art. 229 k.p.c. oraz przedstawionych przez strony wraz z pozwem i odpowiedzią na pozew dowodów z dokumentów. Wprawdzie część dowodów z dokumentów została złożona w poświadczonych kserokopiach, jednakże ich zgodność z oryginałami nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, Sąd również nie znalazł żadnych przyczyn, dla których mógłby odmówić im waloru wiarygodności. Dowody z dokumentów złożone przez pozwanego na rozprawie w dniu 09 lutego 2017 roku (k. 109 – 110) nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy – art. 227 a contrario k.p.c. Dotyczą one innych stosunków zobowiązaniowych łączących strony niż te, które podlegały ocenie w ramach zawisłego w niniejszym postępowaniu sporu.

Sąd zważył co następuje:

Roszczenie powoda jest zasadne i podlega uwzględnieniu w całości.

Powód wykazał dołączonymi do pozwu dowodami z dokumentów fakt istnienia po jego stronie dochodzonego w niniejszym procesie roszczenia. Pozwany nie kwestionował ani faktu wykonania przez powoda na jego rzecz usług opisanych pozwem, ani wysokości przysługującej powodowi z tego tytułu wierzytelności. Podniósł on wprawdzie (protokół rozprawy k. 112), że powód nie wykazał, iż dostarczono mu jedynie część (...) objętego fakturą VAT nr (...) z 27 września 2013 roku, jednakże zarzut ten jest chybiony. Powód dochodzi części należnego mu od pozwanego wynagrodzenia za świadczone usługi marketingowe. Pozwany tego nie kwestionuje. Powód wskazuje jednocześnie, że pomniejszył to wynagrodzenie o wierzytelność przysługującą względem niego pozwanemu z tytułu sprzedaży (...). Tego pozwany też nie kwestionuje. Pozwany podnosi jednak, że powód nie wykazał, że w rzeczywistości pozwany nie dostarczył mu większej niż podaje ilości (...). Tymczasem w każdym wypadku ciężar dowodu spełnienia świadczenia leży po stronie, która się na ten zarzut powołuje – art. 6 k.c. Pozwany nie próbował nawet wykazać, że dostarczył powodowi towar w ilości wskazanej w fakturze VAT nr (...) z 27 września 2013 roku.

Pozwany podnosił w sprzeciwie, że wierzytelność powoda wygasła wskutek dokonanego przez samego powoda potrącenia. Powołał się w tym względzie na oświadczenie powoda z dnia 27 września 2013 roku. Zgodnie z art. 498 §1 k.c. gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelnością drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub innym organem państwowym.

Przez wymagalność wierzytelności rozumie się stan, w którym **wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, a dłużnik jest obowiązany spełnić świadczenie.** Wówczas też następuje dopuszczalność potrącenia (por. wyr. SN z 18.1.2008 r., V CSK 367/07, Legalis; wyr. SA w Białymstoku z 21.12.2015 r., I ACA 770/15, Legalis oraz wyr. SA w Białymstoku z 16.3.2016 r., I ACA 809/15, Legalis).

W okolicznościach niniejszej sprawy przedstawione do potrącenia oświadczeniem z dnia **27 września 2013 roku** wierzytelności powoda nie były w dacie złożenia tego oświadczenia wymagalne (k. 79). Wierzytelności powoda wynikające z faktur VAT: (...) z 20 września 2013 r. na kwotę 129.150,00 złotych, (...) z 23 września 2013 r. na kwotę 169.740,00 złotych i (...) z 27 września 2013 r. na kwotę 147.600,00 złotych stały się wymagalne odpowiednio

w datach: **05 października 2013 r., 08 października 2013 roku i 12 października 2013 roku** (k. 14 – 16). Wierzytelność pozwanego z faktury VAT (...) nr (...) z 27 września 2013 r. na kwotę 302.580,00 złotych stała się wymagalna **28 września 2013 roku** (k. 17). Na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy nie można wprawdzie ustalić daty wymagalności roszczenia pozwanego z tytułu faktury nr (...) z 22 września 2013 r. na kwotę 144.002,25 złotych, jednakże nie ma to o tyle znaczenia, że zgodnie z poglądami doktryny i judykatury, pomimo wyraźnego brzmienia art. 498 k.c., który wskazuje na wymagalność obu wierzytelności, zgodnie przyjmuje się, że **wymagalne musi być świadczenie tego, kto potrącenia dokonuje** (tak: wyrok Sądu Najwyższego z 21 stycznia 2004 r., IV CK 362/02, Legalis, wyrok Sądu Najwyższego z 03 kwietnia 2014 r., V CSK 242/13, Legalis, K. Gandor, w: System PrCyw, t. III, cz. 1, s. 862; A. Janiak, w: Kidyba, Komentarz, 2014, t. III, cz. 1, s. 809–810; K. Zawada, w: Pietrzykowski, Komentarz, 2015, t. II, art. 498, s. 131, Nb 25; T. Wiśniewski, w: Gudowski, Komentarz, 2013, Ks. III, cz. 1, s. 958).

W okolicznościach niniejszej sprawy bezsprzecznie wierzytelności powoda dochodzone pozwem i przedstawione do potrącenia oświadczeniem z dnia 27 września 2013 roku w dacie złożenia oświadczenia o potrąceniu nie były wymagalne. Brak tej przesłanki powoduje, że powód nie uzyskał możliwości potrącenia tych wierzytelności – nie wystąpił tzw. stan potrącalności. Tym samym słusznie powód wywodzi, że nie złożył on skutecznego oświadczenia woli o charakterze prawoskształtującym, a skutek z art. 498 §2 k.c., zgodnie z którym skutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się do wysokości wierzytelności niższej, nie nastąpił.

Pozwany podnosił jednak argumenty mające przemawiać za umorzeniem wierzytelności objętych oświadczeniem z dnia 27 września 2013 roku. W tym względzie wskazywał, iż potrącenie nie nastąpiło wskutek złożenia przez powoda jednostronnego oświadczenia woli – potrącenie ustawowe, a w drodze zawartej przez strony umowy – potrącenie umowne. Istotnie bowiem, korzystając z zasady swobody umów, strony mogą określić zasady umarzania wzajemnych zobowiązań, w tym doprowadzić do skutku w postaci wygaśnięcia zobowiązania, którego termin wymagalności jeszcze nie nastąpił.

W ocenie Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że strony niniejszego postępowania zawarły umowę, mocą której umorzyły swe wzajemne zobowiązania wymienione w oświadczeniu z dnia 27 września 2013 roku. Z treści tego dokumentu wprost wynika, że pozostaje on nie umową – jak chce pozwany – a jednostronnym oświadczeniem woli. Tytuł tego dokumentu brzmi „Oświadczenie o kompensacie”, nie zaś umowa. Wyraźnie wskazano, że jest to oświadczenie kierowane przez (...) spółkę z o.o. w W. do (...) spółki z o.o. w W., nie zaś umowa, zawierana przez te podmioty. Redakcja tego pisma jest jednoznaczna, wprost wskazuje na to, że to powód dokonuje potrącenia „naszych zobowiązań”, z „naszymi należnościami”, a po dokonaniu kompensaty do zapłaty na „Państwa dobro” pozostaje kwota 92,25 złotych. Powód wprost przy tym podaje, że kompensata następuje w oparciu o przepis art. 498 k.c., tj. w drodze ustawowego, nie zaś umownego potrącenia, a więc wyraża wolę dokonania potrącenia wbrew woli drugiej strony. Fakt złożenia nieczytelnego, niezidentyfikowanego podpisu opatrzonego pieczęcią (...) (pełnomocnik pozwanego oświadczył, że nie wie, kto złożył ten podpis – k. 112) pod oświadczeniem z dnia 27 września 2013 roku powyższej oceny nie zmienia. W szczególności nie może dowodzić, że strony wbrew literalnej wykładni oświadczenia z dnia 27 września 2013 roku, zawarły w przedmiocie umorzenia wzajemnych zobowiązań umowę. Podpis ten widnieje w miejscu przeznaczonym do złożenia podpisu przez osobę upoważnioną do przyjęcia oświadczenia. Oznacza to tyle, że oświadczenie o potrąceniu zostało doręczone drugiej stronie – zgodnie z wymogami art. 499 k.c. w taki sposób, że mogła się zapoznać z jego treścią (art. 61 zd. 1 k.c.). Choć nie jest wiadomym kto złożył podpis w imieniu pozwanego, nie kwestionuje on, że oświadczenie do niego dotarło, co więcej powołuje się na nie wprost domagając się oddalenia wytoczonego przeciwko niemu powództwa. Zarzuty, którymi się broni są jednak niezasadne, albowiem skutek potrącenia w postaci umorzenia wzajemnych wierzytelności w okolicznościach niniejszego przypadku nie nastąpił. Pozwany sam w złożonym sprzeciwie od nakazu zapłaty powołał się na złożone przez pozwanego jednostronne, w trybie art. 498 k.c. oświadczenie o potrąceniu. Treść tego oświadczenia jest przy tym jasna w ocenie Sądu jasna i nie budzi wątpliwości.

Wobec powyższego, na podstawie przepisu art. 750 k.c. w zw. z art. 735 §1 k.c. orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku. Odsetki zasądzono na podstawie art. 481 §1 i 2 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadami: odpowiedzialności za wynik procesu i kosztów celowych, tj. na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 §1 k.p.c. w zw. z §6 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSO Anna Rachocka